

BEMSZ szakkonferencia – Innováció a belső ellenőrzésben

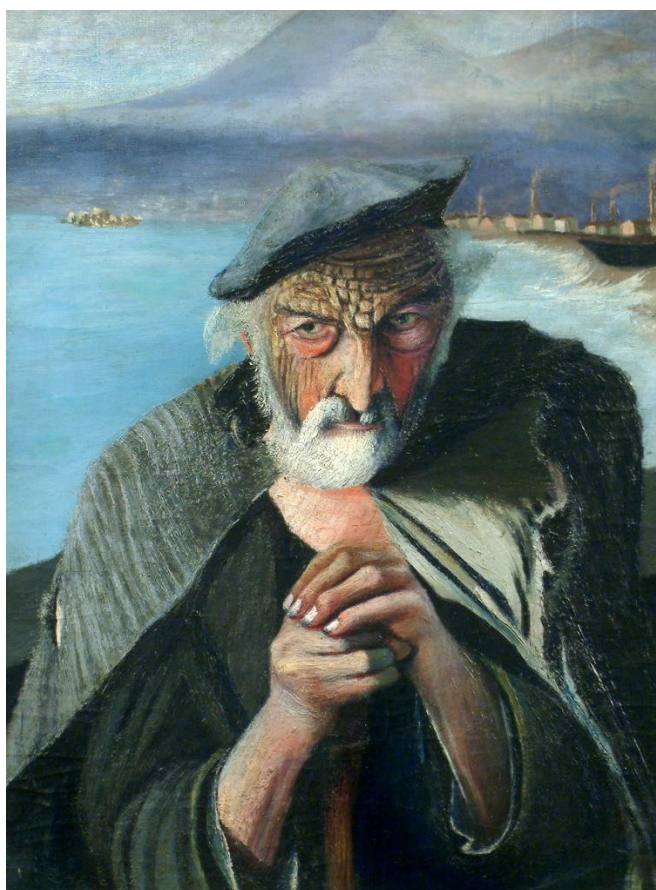
Első blokk – Magyar gazdasági helyzetkép, Belső Ellenőrzési Normák reformja

A konferencia nyitó előadását **Németh Dávid** tartotta, a K&H bank vezető elemzője. Kreatív módon, Csontváry Kosztka Tivadar életének bizonyos eseményeivel és festményeinek részleteivel is támasztotta alá mondanivalóját. Előadásának címe is ez volt: „Hol tartunk a Napúton?”

Hol tart a magyar gazdaság? Ezt több oldalról is megvilágította.

A nyilvánvaló problémák, mint az EU messze legmagasabb inflációja, minimum technikai recesszió mellett bizakodásra okot adó adatok, trendek is vannak, például a kitartóan alacsony munkanélküliség, javuló külkereskedelmi mérleg, csökkenő trendbe váltó államháztartási hiány.

Az egyik oldal naposnak tűnik, a másik oldal pedig sötétnek. Ellentmondásos időszak, pont mint a mellékelt „Az öreg halász” című kép. Balra nyugodt, jobbra háborgó tenger.

A számos ábra és összehasonlítás végkicsengése azért inkább bizakodó volt, főleg az előttünk álló időszakot szemlélve.

A második előadás közvetlebb módon kapcsolódott szakmánkhoz. **Geiszlinger Árpád**, a BEMSZ elnökségi tagja és az IPPF megújulási munkacsoport vezetője remek áttekintést adott arról, hogy milyen fő változások várhatók a belső ellenőrzési normákban, amelyek mindannyiunk napi munkáját vezérlik.

Véleményezési szakaszban vannak az új normák, a BEMSZ nevében is adtunk be véleményt május végéig. Várjuk a végleges normákat, amelyek leghamarabb 2025 januárjától léphetnek érvénybe.

A harmadik előadó, **Frühwald Orsolya** a Deloitte belső ellenőrzési szolgáltatások vezetője pedig a folyamat analízis és fejlesztés témájában tartott érdekes, gyakorlati példákkal tarkított előadást.

Mindhárom előadást élénk párbeszéd követte.

Második blokk – Mesterséges intelligencia

A szünet után az egyik legforróbb innovációs téma, a mesterséges intelligencia, a Chat GPT került fókuszba. Kiváló szakértők mutatták be azt, hogy honnan indult a mesterséges intelligencia, tisztázták a fogalmakat, kategóriákat. (Mesterséges intelligencia, gépi tanulás, mélytanulás, stb.)

Varga Gábor innovációs és mesterséges intelligencia szakértő adta a történeti áttekintést és fogalmazott meg olyan fontos kérdéseket, hogy lehet-e etikus működésmód felé terelni, és ott tartani a mesterséges intelligenciát? Kell-e félnünk tőle? Az esély úgy tűnik megvan rá, hogy jó irányban, kordában tartva inkább segítse az emberiséget mint rombolja.

Személyi László a Future-Now Kft. ügyvezetője provokatívan felvetette, hogy a Chat GPT ártatlan emberkísérlet? Ugyanis nem mi vagyunk az ügyfelek, akik fizetünk érte. Akkor kik vagyunk? Azok, akiken keresztül (is) tanul, adatainkat használja. Ebből természetesen következik, hogy a legtöbb social media platform ügyfele sem mi vagyunk, ez érződik is, amikor valamit el szeretnénk intézni.

Az előadás itt is inkább azt üzentte, hogy tudatosan, megfelelően használva javunkra válhat ez az új technológia.

Rónaszéki Péter, a blokk moderátora, a Fortix Kft. ügyvezetője egy olyan prezentációval készült, amelybe a szövegeket és a képeket is a mesterséges intelligencia készítette. Jó prezentáció és jó előadás volt.

Az előadásokat követő kerekasztal beszélgetésben felmerült, hogy mely szakmákat fogja megszüntetni, átalakítani a mesterséges intelligencia, és más kulcskérdések.

A válaszok még nem egyértelműek, de úgy tűnik, hogy ott, ahol fontos a személyes kapcsolat, a személyek közti bizalom, ott az uralmat legalábbis teljesen nem fogja tudna átvenni a mesterséges intelligencia, amit Személyi László néhány ismerősével szellemesen „Mű-Észnek” hív.

Harmadik blokk – Csalás-megelőzés

Az ebéd közben lehetőség nyílt arra, hogy a kollégák megbeszéljék a délelőtti előadásokon hallottakat, reflektáljanak a mesterséges intelligenciával kapcsolatos kérdéskörökre és az előadókkal is lehetőség volt kötetlenül beszélgetni.

A délutáni szekció témája a csalás-megelőzés volt, melynek során három remek előadó osztotta meg velünk tapasztalatait. Pintér Zoltán a Pygar Consulting, dr. Gajdos Márton az ABT Hungária valamint Simon Dániel az EY forensic csapatának képviselőjében boncolgatta ezt az érdekes témát.

A téma bevezetőjében elhangzott, hogy a 2023 évi Risk in Focus felmérés alapján a fraud események még mindig jelentős kockázati tényezőként képviselnek a belső ellenőrzési vezetők szemében és ez bizony erőforrások tekintetében is komoly ráfordítást igényel a belső ellenőrzési területektől.

Az első előadásban **Pintér Zoltán** arra kereste a választ, hogy mi a belső ellenőr szerepe a fraud események kezelésében. Az előadás először egy nemzetközi helyzetképet mutatott be. A főbb visszaélési sémákat tekintve az elmúlt 5 évben nőtt a pénzügyi beszámoló hamisítás és a korrupció súlya, de az abszolút bajnok még mindig a hűtlen kezelés volt. Az ACFE felmérés adataira hivatkozva megtudhattuk, hogy a legtöbb visszaélésre még mindig a belső (dolgozói) bejelentések alapján derül fény (kb 45%), de jelentős a belső ellenőrzés vagy a menedzsment felülvizsgálatok által feltárt esetek növekedése is.

A belső ellenőrzés szerepe kapcsán az előadó kiemelte, hogy az IIA 1210.A2 sztenderddel összhangban a belső ellenőrzés szerepe leginkább a felismerésben van, a kivizsgálás inkább a külső vagy belső fraud szakértők felelősségi körébe tartozik. A belső ellenőrzési terület csalás-megelőzéssel kapcsolatos felelősségeit a belső ellenőrzési kézikönyvben kell rögzíteni és a kapcsolódó kockázatokat az ellenőrzési tervbe kell beépíteni. Az előadó kitért arra is, hogy a belső ellenőrzés „ megbízható tanácsadói” szerepének fenntartása érdekében a csalások kivizsgálásakor, különösképpen a vezetői érintettség esetén a belső ellenőröknek nem szabad aktív szerepet vállalnia, azt inkább a külsős szakértőkre kell bízni.

Ezt követően **dr. Gajdos Márton** előadása következett melyben a csalások figyelmeztető jeleinek felismeréséről volt szó. Red flag-eket leginkább a különféle monitoring rendszerek generálnak manapság, amelyek képesek nagy mennyiségű adatot elemezni. Gyakran nem a teljeskörű megfelelés, hanem inkább egy bizonyos tolerancia szint elérése esetén ad figyelmeztető jelet egy rendszer. Természetesen nem minden belső ellenőrzés képes ilyen monitoring rendszert üzemeltetni, ez leginkább csak a nagyobb egységek számára elérhető. Az állandó monitoring inkább a második vonalbeli funkciókra jellemző, de ezek kiegészítéseként a belső ellenőrzés is tud ilyeneket használni.

Sok esetben a figyelmeztető jelek nem ilyen elemzés eredményeképpen kerülnek elő, hanem például egy érintett kolléga a szokásostól eltérő költési vagy viselkedési mintáiból következtethetünk a rendellenességekre. Egyre inkább növekszik a bejelentő vonalak által azonosított jelek száma mind belföldön és külföldön. Ebben az előadásban is szó volt a különféle csalás-esetekről, azonban mivel az

előző előadás már kitért erre a témára, az előadó nem szentelt túl sok időt a téma kibontására. Sok szó esett viszont a „tipikus” elkövető főbb ismérveiről, aki a felmérések szerint leginkább hímnemű, kedves, segítőkész, proaktív, okos és 35-45 év közötti. Legtöbb esetben az elkövetők tiszta előéletűek, csak 6%-uk volt korábban elítélve valamilyen vétséggel.

Az előadás végén kihangsúlyozásra került, hogy a vezetők példamutatása a „tone at the top” nagyon sokat számít a tisztességes üzletvitel tekintetében, azonban a leghatékonyabb visszatartó erő egy jól működő bejelentő rendszer üzemeltetése lehet.

A szekció végére a pontot **dr. Simon Dániel** előadása tette fel, aki az EY képviselőjében arról beszélt, hogy milyen módon történik meg egy csalás esetében az adatgyűjtés, feldolgozás és felhasználás. A csalások gyanújának kivizsgálásakor szükség van a bizonyítékok megvizsgálására azok valóságának ellenőrzésére. A különböző bizonyíték típusok rendelkeznek egy-egy hitelesítési eljárással melynek célja, hogy az adott bizonyíték valóságtartalmát bizonyítsa. Ezen belül az IT Forensic olyan digitális adatok megszerzése, vizsgálata és elemzése melyek eredménye később felhasználható a bírósági eljárásokban.

Elhangzott, hogy más bizonyítékokhoz hasonlóan a digitális bizonyítékok esetében is fontos az átláthatóság, a megbízhatóság, az eredetiség azonban itt belépnek tipikusan a digitális bizonyítékokra jellemző követelmények mint a megismételhetőség és az ismételt előállíthatóság követelménye is. Az előadó kihangsúlyozta, hogy az IT forensic vizsgálatoknál nagyon gyakran kell személyes adatokkal dolgozni, ezért nagyon fontos a GDPR követelmények szem előtt tartása. Fontos a jól felépített adatvédelmi szabályzatok megléte, a célhoz kötöttség és az adatkezelés jogalapjának tisztázása amely mind a cégen belüli mind a külsős tanácsadó kollégák körültekintését is megkívánja. A prezentáció végén megismerhettük egy IT forensic vizsgálat általános vizsgálati modelljét a vizsgálat különböző fázisainak fényében.

Az előadások végén az előadók kerekasztal-beszélgetés formájában válaszoltak a kapcsolódó kérdésekre, melyeknek csak az időnyomás vetett véget, hiszen el kellett kezdenünk a BEMSZ éves közgyűlésének lebonyolítását. Ez a három előadás is jól bizonyította, hogy bármennyire nem új téma már a csalásmegelőzés, mindig van új a nap alatt, erről a témáról is sok-sok újdonságot lehet megismerni az elismert szakértőktől.